

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 33 ВИРОБНИЧА І ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми

Менеджмент

(назва)

за спеціальністю

D3 «Менеджмент»

(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники:

[Signature]
[Signature]

Альвіна Орсова, д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Вікторія ТКАЧЕНКО, к.е.н., доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	протокол від <u>04.06.2026</u> № <u>15</u>
	Завідувачка кафедри <i>[Signature]</i> (підпис) <u>Альвіна ОРСОВА</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

[Signature]
(підпис)

Наталія СТОЯНЕЦЬ
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

[Signature]
(підпис)

Світлана ЛУКАШ
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

[Signature]
(підпис)

Тетяна ХАРЧЕНКО
(ПІБ)

[Signature]
(підпис)

Людмила МОГИЛЬНА
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

[Signature]
(підпис)

(Надія БАРАНИК)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі:

дата: 13.07 2026 р.

© СНАУ, 2026 рік

[Signature] Сторожук Ч.В.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Виробнича і переддипломна практика	
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту, Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	
3.	Статус ОК	Обов'язковий	
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для обов'язкових ОК	Освітньо – професійна програма «Менеджмент». Першого рівня вищої освіти за спеціальністю D3 Менеджмент Галузі знань 07 Управління та адміністрування Кваліфікація: бакалавр з менеджменту	
5.	Рівень НРК	6	
6.	Семестр та тривалість вивчення	8 семестр, 6 тижнів	
7.	Кількість кредитів ЄКТС	10	
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота	
		Денна	Заочна
		180	180
9.	Мова навчання	українська	
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	д.е.н., проф. Орехова А.І.; к.е.н., доцент Ткаченко В.В.	
11.1	Контактна інформація	ауд. 303є. Щопонеділка з 13.00 до 14.00.	
11.	Загальний опис освітнього компонента	Проходження виробничої практики є важливою складовою частиною освітнього процесу і спрямовано на оволодіння студентами системою професійних вмінь та навичок, а також оволодіння первинним досвідом професійної діяльності і має сприяти саморозвитку студента.	
12.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів професійних умінь і навичок щодо самостійного прийняття управлінських рішень під час професійної діяльності в реальних умовах господарювання; поглиблення і закріплення теоретичних знань; опанування здобувачами сучасними прийомами, методами, технологіями та інструментами в галузі менеджменту; виховання у здобувачів потреби постійно розвивати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.	
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на дисциплінах: «Самоменеджмент», «Управління інноваціями», «Управління персоналом», «Лідерство та комунікації в менеджменті», «Операційний менеджмент», «Проектний менеджмент».	
13.1	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Підприємства, організації, установи незалежно від форми власності та підпорядкування, які є базами практики, повинні відповідати таким вимогам: - наявність структур, які відповідають освітнім програмам, за якими здійснюють підготовку фахівців у закладі вищої освіти; - можливість надати практикантам на період практики робочі місця; - надання права користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, потрібною для виконання програми практики; - можливість подальшого працевлаштування випускників (на загальних підставах за наявності вакансій); наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовують у галузі.	
14.	Політика академічної доброчесності	У разі, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У разі списування – повторне складання відповідного завдання. У разі використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.	

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД
	ПРН ₃	ПРН ₅	ПРН ₇	ПРН ₈	ПРН ₁₂	ПРН ₁₅	ПРН ₁₇	ПРН ₁₈	
ДРН 1. Ознайомлення зі станом організації роботи підприємства – об'єкта практики, здійснення аналізу основних показників його господарсько-фінансової діяльності та розробити обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення окремих аспектів його діяльності на майбутнє.	+	+	+		+	+	+	+	Опитування при захисті звіту з практики
ДРН 2. Охарактеризувати зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства, розглянути його організаційну структуру, проаналізувати склад та обов'язки персоналу, розглянути особливості управління персоналом, охарактеризувати інноваційну активність підприємства.	+	+	+	+	+	+	+	+	Аналітична робота (Звіт з практики)
ДРН 3. Характеризувати операційну, матеріально-технічну, фінансово-економічні підсистему підприємства. Виконання індивідуального завдання.	+	+	+	+	+	+	+	+	Аналітична робота (Звіт з практики)
ДРН 4. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	+	+	+	+	+	+	+	+	Доповідь- презентація звіту з практики

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально-відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПРН 18. Аналізувати показники розвитку об'єктів управління в умовах реалізації програм сталого розвитку.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
Тема 1. Оцінка діяльності підприємства в управлінському середовищі Аналіз організаційно-економічної характеристики підприємства, результатів його господарської діяльності					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 2. Дослідження внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства охарактеризувати основні елементи внутрішнього середовища (цілі, організаційну структуру, персонал, ресурси, фінансовий стан, маркетингову діяльність і корпоративну культуру) та фактори зовнішнього середовища прямого і непрямого впливу (споживачі, конкуренти, постачальники, державне регулювання, економічні, соціальні, технологічні й правові чинники).					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 3. Управління персоналом Ознайомитися з кадровою політикою підприємства. Визначити структуру персоналу за різними ознаками: за категорією, статтю, віком, за рівнем кваліфікації, за освітою, за стажем роботи на цьому підприємстві.					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 4. Управління інноваціями Розкрити сутність і роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства, класифікацію інновацій та особливості інноваційної діяльності, процес управління інноваціями на всіх етапах їх життєвого циклу, формування інноваційної стратегії, оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 5. Управління операційною підсистемою підприємства розкрити сутність, структуру та функції операційної підсистеми, її місце в загальній системі управління підприємством, особливості планування, організації, контролю та вдосконалення операційних процесів, управління виробничими потужностями, матеріальними, інформаційними ресурсами, забезпечення якості продукції та послуг.					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 6. Управління матеріально-технічною підсистемою підприємства. Особливості планування потреб у матеріальних ресурсах, організації матеріально-технічного забезпечення, закупівельної діяльності, управління запасами, складським господарством і логістичними процесами, оцінювання ефективності використання матеріально-технічних ресурсів, забезпечення їх раціонального використання.					25	25	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9
Тема 7. Управління фінансово-економічною підсистемою підприємства. Розкрити особливості управління фінансовими ресурсами, доходами, витратами, прибутком і грошовими потоками, планування та бюджетування діяльності підприємства, оцінювання фінансового стану й економічної					30	30	Підручники, посібники: 1-8 Методичне забезпечення: 1-2 Інші джерела: 1-9

ефективності, управління інвестиціями та фінансовими ризиками, а також використання сучасних інформаційно-аналітичних систем і цифрових технологій для підвищення якості фінансового планування, контролю та обґрунтування управлінських рішень.							
Всього					180	180	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Ознайомлення зі станом організації роботи підприємства – об'єкта практики, здійснення аналізу основних показників його господарсько-фінансової діяльності та розробити обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення окремих аспектів його діяльності на майбутнє.	Інструктаж з виробничої практики, пояснення, консультування	Робота з навчально-методичною літературою
ДРН 2. Охарактеризувати зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства, розглянути його організаційну структуру, проаналізувати склад та обов'язки персоналу, розглянути особливості управління персоналом, охарактеризувати інноваційну активність підприємства.	Консультації наукових керівників практики	Виконання програми практики в умовах виробництва, самостійна робота, підготовка звіту
ДРН 3. Характеризувати операційну, матеріально-технічну, фінансово-економічну підсистему підприємства. Виконання індивідуального завдання.	Консультації наукових керівників практики	Виконання програми практики в умовах виробництва, самостійна робота, підготовка звіту
ДРН 4. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	Перевірка звітів науковими керівниками практики	Самостійна робота, підготовка звіту, доповіді презентації до звіту

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	10 балів /10 %	1-й тиждень
2.	Виконання програми практики. Збирання матеріалу для написання звіту з практики	30 балів /30%	протягом практики
3.	Написання й оформлення звіту з практики	35 балів / 35%	6-й тиждень
4.	Доповіді-презентації, відповіді і спільні обговорення	25 балів / 25%	6-й тиждень
	Всього	100 балів	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-7 балів	7-9 балів	10 балів
Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	Щоденник відсутній і наявність інших об'єктів контролю не враховуються. Виставляється загальна негативна оцінка за проходження практики.	Щоденник оформлений з порушенням установлених вимог, не містить передбаченої ним інформації (зокрема щодо змісту виконаних завдань).	Щоденник у цілому містить належну інформацію, однак оформлений з порушенням установлених вимог.	Щоденник оформлено належним чином, він містить повну інформацію про діяльність практиканта.
	0 балів	1-15 балів	16-26 балів	27-30 балів
Виконання програми практики. Збирання матеріалу для написання звіту з практики (аналітична робота)	Здобувач вищої освіти систематично порушував установлені терміни виконання завдань. Вимоги щодо програми практики не виконано.	Здобувач вищої освіти не додержувався календарного плану проходження практики. При цьому більшість вимог виконано, але окремі пункти змісту практики відсутні або недостатньо розкрити.	Здобувач вищої освіти у цілому додержувався календарного плану проходження практики, однак допускав відступи від рекомендацій, при цьому виконані усі вимоги програми практики.	Здобувач вищої освіти чітко додержувався календарного плану проходження практики. Сумлінно та вчасно виконував усі вимоги програми практики. Ним запропоновано власне вирішення виробничих питань, продемонстровано активність, цілеспрямованість, креативність.
	0 балів	1-15 балів	16-29 балів	30-35 балів
Написання й оформлення звіту з практики	Звіт не відповідає встановленим вимогам щодо змісту, не містить належної інформації про зміст, форму організації діяльності, здійснюваної під час проходження практики, містить грубі змістові помилки.	Програму практики виконано на задовільному рівні, її результати висвітлено у звіті, який при цьому містить певні неточності або не містить важливої інформації, або мають місце інші суттєві зауваження до змісту звіту.	Звіт у цілому висвітлює необхідну інформацію, передбачену вимогами, містить високу позитивну оцінку керівника, однак наявні несуттєві зауваження. Зі змісту можна зробити висновок, що програму практики виконано повною мірою і належним чином.	Звіт містить усю необхідну інформацію щодо процесу організації та результатів проходження практики. Програму практики виконано повною мірою і належним чином.
	0 балів	1-9 балів	10-20 балів	21-25 балів
Доповідь-	За наявності негативної характеристики керівника від бази практики або керівника від кафедри позитивна оцінка практики є неможливою. У випадку, якщо Здобувач вищої освіти не виконав	Здобувач вищої освіти не дає задовільних відповідей по суті поставлених запитань, не орієнтується у програмі практики або в окремих її частинах, або	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, переважно орієнтується у змісті	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, вільно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі

презентація звіту з практики	програму практики хоча б за одним з етапів практики й одержав 0 балів за відповідний звіт, то бали, одержані за інші звіти, не враховуються, і виставляється загальна негативна оцінка за результатами проходження практики.	припускається грубих помилок, що дають змогу зробити висновок про невиконання або неналежне виконання програми практики, свідчать про відсутність реальних результатів практики і набутих практичних навичок та вмінь.	поданого звіту та в програмі практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей.	практики в цілому, чим підтверджує її виконання; надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання з програми практики.
------------------------------	--	--	---	--

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок від керівників практики та здобувачів освіти	Під час проходження практики
2	Перевірка та обговорення керівником і здобувачем освіти звіту з практики	Після завершення термінів практики
3	Усний зворотний зв'язок на звіт з практики	Після захисту звіту з практики

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Перелік нормативних документів державного рівня

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 жовтня 2018 року №1165 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-Menedzhment.bakal.06.04.22.pdf>

3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): Наказ Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. №327 / Держспоживстандарт України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

4. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні: Указ Президента України від 04 липня 2005 р. №1013/2005 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005#Text>.

5. Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном: наказ Мінагрополітики від 15 червня 2005 р. №264. / Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0855-05#Text>.

6. Концепція реформування і розвитку аграрної освіти та науки: Розпорядження КМУ від 6 квітня 2011 р. №279-р. / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D1%80#Text>.

7. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: положення Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. №93/ Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

8. Про запровадження укладання тристоронніх угод «вищий навчальний заклад-студент-роботодавець»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2006 р. №536 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0536290-06#Text>.

6.2 Перелік нормативних документів СНАУ

9. Положення про організацію виробничої практики студентів Сумського національного аграрного університету: Наказ ректора Сумського НАУ від 31 січня 2014р. №425-к URL: <https://is.gd/n0GVKO>

10. Кодекс Академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 6 від 26.12.2017 року). URL: <https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna->

[dobrochesnist/](https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-dobrochesnist/)

11. Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>

12. Положення «Про порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>

6.3 Перелік методичного забезпечення навчальної практики «Вступ до фаху»

13. Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю ДЗ «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

14. Наскрізна практика. Програма та методичні рекомендації щодо проходження для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» денної і заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня / Орехова А.І., Ткаченко В.В., Турчіна С.Г. Вид. 2-ге (доповнене). - Суми, 2023. – 61с.

6.4 Програмне забезпечення

15. Використання стандартних пакетів Microsoft: Word, Excel, PowerPoint

16. Використання платформ Zoom, Google Meet, Microsoft Teams для організації онлайн-занять

17. Сервіс Canva

18. Сервіс Figma

Рецензія на робочу програму (силабус)
ОК Виробнича і переддипломна практика
 Розроблену викладачем кафедри менеджменту Ткаченко В.В.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
 (назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент кафедри менеджменту _____
 (посада, ПІБ) (підпис)